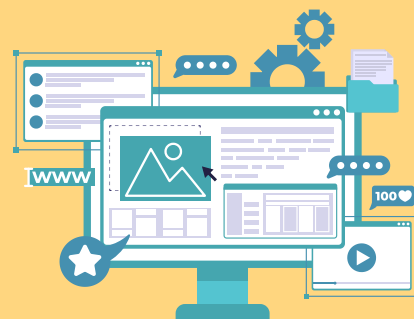

USTAL Z BABCIĄ HASŁO

SCAM I DEZINFORMACJA

1

DEFINICJA

To treści całkowicie nieprawdziwe lub zmanipulowane, często szokujące lub nieprawdopodobne, przez co szybko się rozprzestrzeniają.

2

EMOCJE

Oszuści często tworząc złudne treści grają na emocjach takich jak strach, ciekawość, współczucie czy wiara.

3

SCAM - oszustwa w sieci typu: phishing, smishing, clickbait

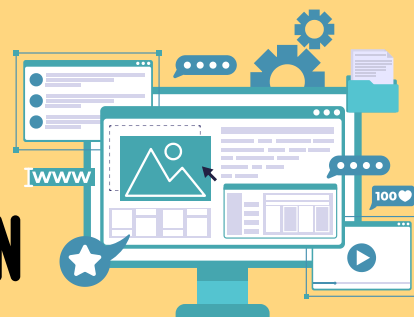
PRZYKŁADY

DEZINFORMACJA - zmanipulowane treści typu: fake news, deepfake, troll

USTAL Z BABCIĄ HASŁO

ATAK SOCJOTECHNICZNY PRZEZ TELEFON

METODA „NA WNUCZKA”

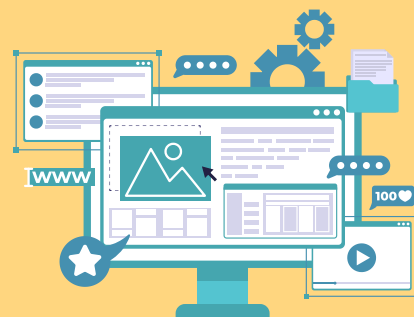
- Oszust kontaktuje się z ofiarą, twierdząc, że jest jej wnuczką lub innym członkiem rodziny. Rozmowę rozpoczyna od słów: „Cześć Babciu/ Dziadku” a potem milknie po to by usłyszeć odpowiedź na przywitanie z użyciem imienia wnuczka.
- Przykłady: telefon od „wnuczka” informującego o wypadku samochodowym, prośba o pomoc w zapłaceniu kaucji czy rzekomych kosztów leczenia.
- W komunikatach od „wnuczków” często pojawia się presja czasu, oszuści mówią, że trzeba działać „pilnie”, „natychmiast”, „nie można z tym czekać”.
- Ofiara jest proszona o przesłanie pieniędzy lub wykonanie przelewu na konto, aby „pomóc” bliskiej osobie. Przestępca może podać fałszywe dane kontaktowe lub numer konta.
- Jeśli otrzymasz nagły telefon, w którym ktoś domaga się pilnego działania lub podania danych osobowych, nie reaguj natychmiastowo. Zawsze daj sobie czas na przemyślenie sytuacji. Zadzwoń też do bliskiej osoby i opowiedz o zdarzeniu. Taka rozmowa może pomóc Ci poradzić sobie z problemem.
- Oszuści często blokują linię telefoniczną aby utrudnić ofierze skontaktowanie się z rodziną, w tym z osobą, której telefon dotyczył. Bądź więc cierpliwy jeśli „wnuczek” nie odbiera telefonu.

#USTAL
Z
BABCIĄ
HASŁO

USTAL Z BABCIĄ HASŁO

SCAM – OSZUSTWA W SIECI

PHISHING

Fałszywe wiadomości e-mail, łudząco przypominające korespondencję np. z banku, sklepu internetowego, platformy streamingowej itp. zachęcające odbiorcę do kliknięcia w link prowadzący do fałszywych stron oraz do podania swoich danych logowania lub karty.

Fałszywe konta na mediach społecznościowych znanych osób lub członków rodziny, poprzez które oszust nawiązuje rozmowę na czacie tak by między czasie poprosić o natychmiastowy przelew w ważnej sprawie.

SMISHING

Fałszywe SMS`y udające wiadomości od np. firmy kurierskiej lub z banku, zawierające przeważnie linki lub kody QR kierujące do fałszywych stron lub zainfekowane linki instalujące na urządzeniach programy szpiegujące.

CLICKBAIT

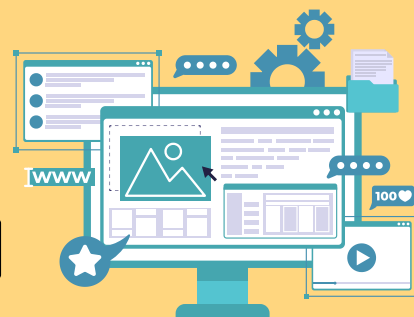
To najczęściej nagłówki artykułów, które wykorzystują sensacyjne słowa, prowokacyjne twierdzenia lub tajemnicze zapowiedzi, żeby nakłonić odbiorcę do kliknięcia w tekst czy reklamę z zainfekowanym linkiem

#USTAL
Z
BABCIĄ
HASŁO

USTAL Z BABCIĄ HASŁO

DEZINFORMACJA – ZMANIPULOWANE TREŚCI

FAKE NEWS

To zmyślane informacje, często na temat śmierci znanej osoby, wydarzeń, które nie miały miejsca lub niepopartych badaniami naukowymi teorii spiskowych o szkodliwości niektórych substancji. Często do przyciągnięcia uwagi odbiorcy używane są nazwiska powszechnie znanych osób, w tym z użyciem zdjęć lub filmów.

DEEPPAKE

Technologia pozwalająca na stworzenie realistycznie wyglądającego, całkowicie fałszywego filmu lub nagrania głosowego, poprzez użycie algorytmu sztucznej inteligencji.

TROLL

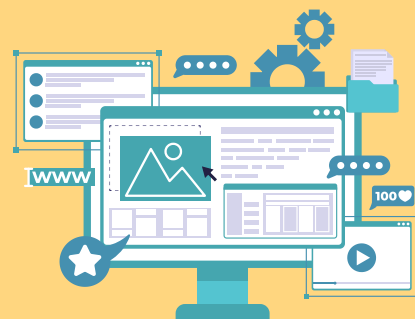
To użytkownik Internetu, który celowo wywołuje spory w komentarzach, siejąc nieprawdziwe informacje. Część z nich to tzw. BOTY, które swoim zachowaniem przypominają trolle, jednak są automatycznymi kontami, które publikują powtarzalne treści w reakcji na pewne informacje lub rozprzestrzeniają fałszywe informacje, poprzez użycie algorytmu sztucznej inteligencji.

#USTAL
Z
BABCIĄ
HASŁO

USTAL Z BABCIĄ HASŁO

ĆWICZENIE

1

ROLA NAUCZycIELA

Przygotowanie wydruków treści Scamu i Dezinformacji.

Podział uczniów na grupy 2-4 os.

Czuwanie nad czasem pracy uczniów i prawidłowym przebiegiem zadania, a następnie jego podsumowanie.

2

ROLA UCZNI A

Analiza przykładów treści Scamu i Dezinformacji.
Wskazanie przykładów, w stworzeniu których użyta została technologia AI.

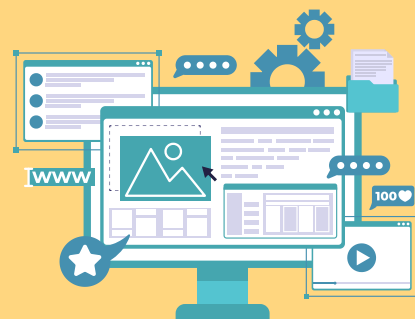
Powtórzenie ćwiczenia z dowolną osobą starszą.

#USTAL
Z
BABCIĄ
HASŁO

USTAL Z BABCIĄ HASŁO

ĆWICZENIE

E-MAIL NR 1

Temat: „Pilne: Twoje konto zostało zablokowane!”

Treść: „Ze względów bezpieczeństwa Twoje konto zostało czasowo zablokowane. Aby je odblokować, kliknij poniższy link i zaloguj się”.

E-MAIL NR 2

Temat: „Problem z ostatnią płatnością”.

Treść: „Nie mogliśmy przetworzyć Twojej ostatniej transakcji. Prosimy zaktualizować dane swojego konta, klikając poniżej”.

E-MAIL NR 3

Temat: „Gratulacje! Wygrałeś iPhone’a!”

Treść: „Wygrałeś iPhone'a w naszym losowaniu! Kliknij tutaj, aby odebrać swoją nagrodę”.

E-MAIL NR 4

Temat: „Twoje konto zostanie zamknięte!”

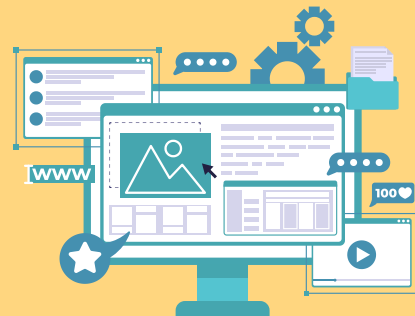
Treść: „Nie udało nam się odnowić subskrypcji Twojego konta. Aby uniknąć zamknięcia, zaloguj się tutaj i zaktualizuj informacje”.

#USTAL
Z
BABCIĄ
HASŁO

USTAL Z BABCIĄ HASŁO

ĆWICZENIE

SMS NR 1

Temat: „Podejrzana aktywność na koncie bankowym”

Treść: „Twoje konto bankowe zostało zablokowane z powodu podejrzanej aktywności. Kliknij tutaj, aby potwierdzić swoje dane: [złośliwy link]”

SMS NR 2

Temat: „Nagroda lub wygrana”

Treść: „Gratulacje! Wygrałeś nagrodę w wysokości 5000 zł. Kliknij tutaj, aby odebrać swoją wygraną: [złośliwy link]”

SMS NR 3

Temat: „Potwierdzenie dostawy paczki”

Treść: „Twoja paczka nie mogła zostać dostarczona. Kliknij tutaj, aby zaktualizować informacje o dostawie: [złośliwy link]”

SMS NR 4

Temat: „Aktualizacja konta bankowego”

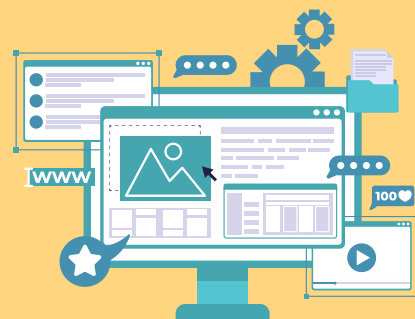
Treść: „Aktualizacja konta bankowego jest wymagana. Kliknij tutaj, aby zaktualizować swoje dane: [złośliwy link]”

#USTAL
Z
BABCIĄ
HASŁO

USTAL Z BABCIĄ HASŁO

ĆWICZENIE

SMS NR 5

Temat: „Problemy z płatnością”

Treść: „Nie udało się przetworzyć płatności na twoim koncie.

Kliknij tutaj, aby potwierdzić dane karty kredytowej:
[złośliwy link]”

SMS NR 6

Temat: „Ostrzeżenie o wirusie”

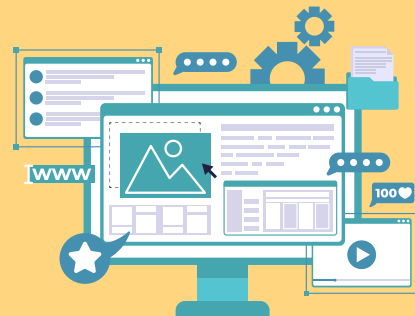
Treść: „Twój telefon jest zainfekowany wirusem! Kliknij tutaj, aby natychmiast usunąć zagrożenie: [złośliwy link]”

#USTAL
Z
BABCIĄ
HASŁO

USTAL Z BABCIĄ HASŁO

ĆWICZENIE

CLICKBAIT

źródło: <https://nano.komputronik.pl/n/clickbait-co-to-jest/>

NEWSLETTER CLICKBAIT

Temat: „PILNE: Twoja strategia SEO jest DO NICZEGO (i mamy dowód)”

Treść newslettera: Generyczny artykuł o tym, że SEO się zmienia i trzeba śledzić trendy.

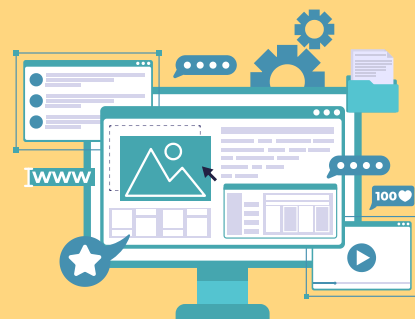
źródło: <https://arturjablonski.com/clickbait-co-to-jest-przyklady/>

#USTAL
Z
BABCIĄ
HASŁO

USTAL Z BABCIĄ HASŁO

ĆWICZENIE

KLASYCZNY CLICKBAIT PORTALOWY

Nagłówek: „Zjadła śniadanie o 6 rano. To, co stało się po 2 godzinach, SZOKUJE!”

Treść artykułu: Historia o tym, że ktoś zjadł śniadanie i... poczuł się najedzony. Albo lekko niestrawiony. Albo w ogóle artykuł jest o czymś zupełnie innym.

źródło: <https://arturjablonski.com/clickbait-co-to-jest-przyklady/>

CLICKBAIT NA YOUTUBE

Miniaturka: Przerażona twarz w czerwonym kółku + tekst „TO KONIEC?!“ Nagłówek: „NIE UWIERZYSZ, co YouTube zrobił z moim kanałem...”

Rzeczywistość: YouTube zmienił ikonkę w interfejsie użytkownika.

źródło: <https://arturjablonski.com/clickbait-co-to-jest-przyklady/>

CLICKBAIT W MEDIACH SPOŁECZNOŚCIOWYCH

Post: „Ten jeden trik zmieni twój marketing. Link w komentarzu ”

Rzeczywistość: Link prowadzi do 20-minutowego video, w którym „trik” jest jedną z 15 ogólnych porad, o których każdy marketer już wie.

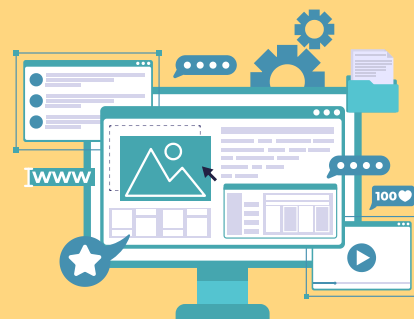
źródło: <https://arturjablonski.com/clickbait-co-to-jest-przyklady/>

#USTAL
Z
BABCIĄ
HASŁO

USTAL Z BABCIĄ HASŁO

ĆWICZENIE

FAKE NEWS

źródło: <https://www.standard.co.uk/news/world/russian-bot-account-claimed-muslim-woman-ignored-westminster-attack-victims-a3689751.html>

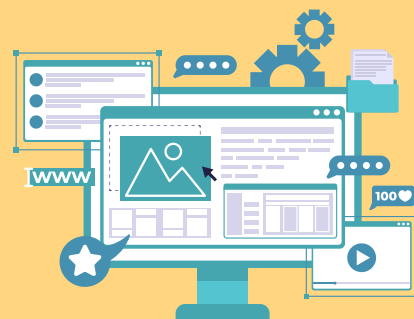
„Muzułmanka nie zwraca uwagi na atak terrorystyczny, przechodzi obok umierającego mężczyzny i sprawdza telefon #PrayForLondon #Westminster #BanIslam”.

#USTAL
Z
BABCIA
HASŁO

USTAL Z BABCIĄ HASŁO

ĆWICZENIE ONLINE

DEEPPFAKE – DAVID BECKHAM

źródło:

<https://justjoin.it/blog/top-5-najsłynniejszych-deepfakeow-na-czym-polega-ta-technika>

DEEPPFAKE – MARK ZUCKERBERG

źródło:

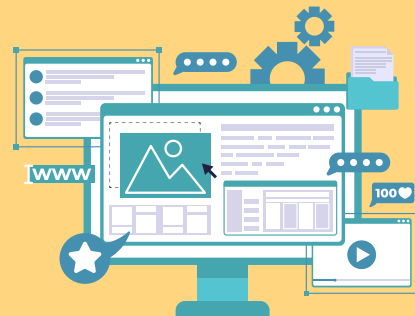
<https://justjoin.it/blog/top-5-najsłynniejszych-deepfakeow-na-czym-polega-ta-technika>

#USTAL
Z
BABCIĄ
HASŁO

USTAL Z BABCIĄ HASŁO

ĆWICZENIE ONLINE

TROLL

- krzysztof** @krzysztof21213996 · Mar 10
Replying to @DariuszMatecki @PatrykJaki and @AndrzejDuda
Kliczko radzi sobie w oblężonej stolnicy Trzaskowski pogubił się na dworcu centralnym
2 1 8
- krzysztof** @krzysztof21213996 · Mar 10
Kliczko radzi sobie w oblężonej stolnicy Trzaskowski pogubił się na dworcu centralnym
2 1
- Mateusz** @Mateusz27641311 · 3h
Replying to @ewalobro
Kliczko radzi sobie w oblężonej stolnicy.Trzaskowski pogubił się na dworcu centralnym...
1
- Sadnoises (中二病)** @miesotarianin · 15h
Replying to @sernique_
Kliczko radzi sobie w oblężonej stolnicy Trzaskowski pogubił się na dworcu centralnym
2 1 5

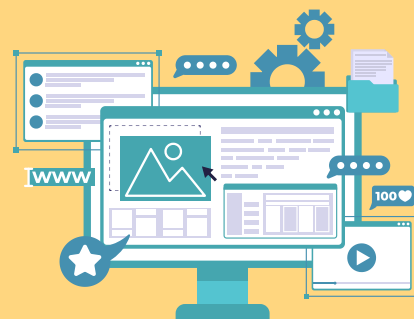
źródło: shereably.net

#USTAL
Z
BABCIĄ
HASŁO

USTAL Z BABCIĄ HASŁO

ĆWICZENIE – ODPOWIEDZI

KLASYCZNY CLICKBAIT PORTALOWY

Dlaczego to clickbait: Obietnica szoku, która prowadzi do frustracji i rozczarowania. Nagłówek sugeruje coś nadzwyczajnego, treść dostarcza banalności.

CLICKBAIT NA YOUTUBE

Dlaczego to clickbait: Krzykliwe, przesadzone obietnice katastrofy, która w rzeczywistości jest drobną zmianą.

CLICKBAIT W MEDIACH SPOŁECZNOŚCIOWYCH

Dlaczego to clickbait: Obiecywanie rewolucji, dostarczanie ogólników.

NEWSLETTER CLICKBAIT

Dlaczego to clickbait: Alarmistyczny ton, który ma przyciągnąć uwagę, ale treść nie dostarcza niczego pilnego ani konkretnego.

CLICKBAIT

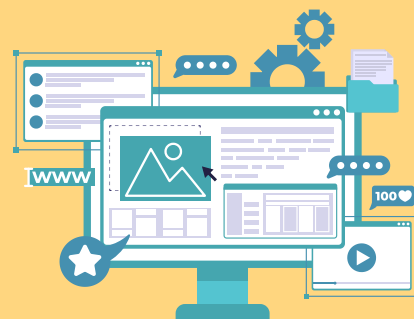
Jest to podwójny clickbait. Po pierwsze autor „zagrał” na bliskości brzmienia nazwisk „Sousa” – „Souza”. Po drugie, na zdjęciu tytułowym umieszczono Paulo Souse, a po trzecie można było odnieść wrażenie jakoby to Paulo Sousa miał pretensje do kogoś z Polaków. W rzeczywistości „bohaterem” artykułu był inny członek ekipy szkoleniowej klubu Flamengo – Maurizio Souza.

#USTAL
Z
BABCIĄ
HASŁO

USTAL Z BABCIĄ HASŁO

ĆWICZENIE – ODPOWIEDZI

FAKE NEWS

Tweet ten przedstawiał kobietę – muzułmankę, która zdawała się ignorować ofiary zamachu, a zamiast tego zajmowała się swoim telefonem. Okazało się jednak, że zdjęcie było zrobione przed zamachem, a kobieta dzwoniła na policję, żeby zgłosić incydent.

DEEPFAKE – DAVID BECKHAM

Wideo z Davidem Beckhamem mówiącym płynnie w dziewięciu językach (z których tak naprawdę zna tylko jeden). Nagranie zostało stworzone dzięki nowej wersji kodu opracowanego na Uniwersytecie Technicznym w Monachium w Niemczech. W szczytnym celu, bo w ramach kampanii walki z malarią.

DEEPFAKE – MARK ZUCKERBERG

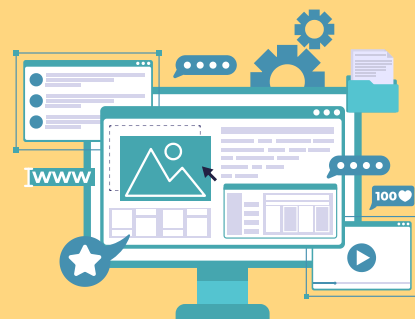
Jego twórcy wykorzystali wywiad szefa Facebooka dla CBSM z 2017 roku, podłożyli głos aktora i za pomocą sztucznej inteligencji zmanipulowali mimikę twarzy Zuckerberga. Sam bohater deepfake'a na nagraniu „mówi”, że ma „kontrolę nad światem i nad skradzionymi danymi milionów ludzi na całym świecie”.

#USTAL
Z
BABCIĄ
HASŁO

USTAL Z BABCIĄ HASŁO

JAK ROZPOZNAĆ DEZINFORMACJĘ

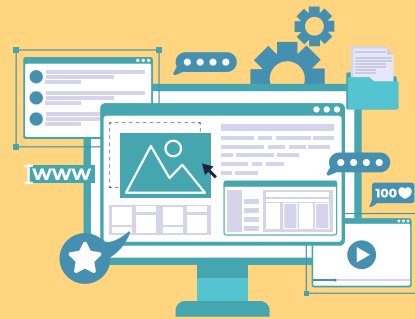
- Włącz krytyczne myślenie - jeśli coś brzmi zbyt dobrze lub absurdalnie, by było prawdziwe, to prawdopodobnie nie jest.
- Czerpiąc informacje, korzystaj wyłącznie ze sprawdzonych źródeł i zawsze weryfikuj wiadomości u kilku źródeł.
- Dyskutuj - zajrzyj w komentarze lub zapytaj znajomych, co o tym myślą. Być może ktoś już zweryfikował prawdziwość podanej informacji.
- Niektóre serwisy zobligowały twórców do umieszczania informacji o użyciu AI przy tworzeniu swoich materiałów.
- Zwracaj uwagę na poprawność zapisu, błędy językowe i ortograficzne, na adres www, logo i grafiki strony, na której jesteś. Jeśli w adresie lub treści są literówki to znak, że materiał został stworzony przez AI.
- Korzystaj z bezpłatnych narzędzi do weryfikacji deepfaków: www.trendmicro.com/en_us/forHome/products/free-tools.html
- Korzystaj z darmowego narzędzia do weryfikacji bezpieczeństwa strony: www.global.sitesafety.trendmicro.com/
- Jeśli natkniesz się na dezinformację, zgłoś ją do weryfikacji poprzez aplikację:
#FakeHunter Polskiej Agencji Prasowej (PAP) dostępnej w App Store i Google Play

#USTAL
Z
BABCIĄ
HASŁO

USTAL Z BABCIĄ HASŁO

JAK STWORZYĆ “**SILNE**” HASŁO

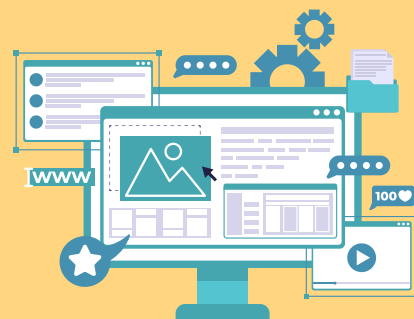

- Unikaj haseł powiązanych z informacjami o Tobie lub Twoich bliskich jak: imię, nazwisko, data lub miejsce urodzenia, imię pupila, powtórzenia frazy z loginu.
- Nie twórz haseł powtarzalnych, według schematów np.:
mojehaslo1
haslogrudzien2022
- Im dłuższe hasło, tym jest ono trudniejsze do złamania. Twórz hasła składające się z minimum 14 znaków. Dodaj znaki specjalne, cyfry lub zamień niektóre słowa na inne.
- Nie zapisuj haseł na karteczkach i nie przyklejaj ich na urządzeniu.
- Jedna usługa = jedno hasło. Do każdej usługi stwórz odrębne hasło.
- Ustaw weryfikację dwuetapową.

#USTAL
Z
BABCIĄ
HASŁO

USTAL Z BABCIĄ HASŁO

#USTAL
Z
BABCIĄ
HASŁO

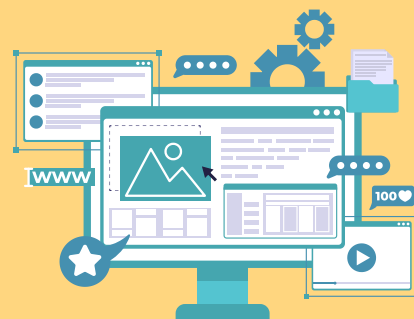
1

Opracowujcie w grupach 3 przykładowe hasła bezpieczeństwa, jakie moglibyście ustalić ze swoimi dziadkami. Podzielcie się swoimi pomysłami.

2

Przeznaczcie swoje odgadnięte hasło krzyżówki online do Dyrektora Szkoły, którego zadaniem jest przesłanie zestawienia odgadniętych przez $\frac{3}{4}$ klas VII-VIII funkcjonujących w Waszej Szkole haseł (kampanii) na adres: ustalhaslo@malopolska.uw.gov.pl, tak by Wasza Szkoła została umieszczona na mapie zwycięzców kampanii.

USTAL Z BABCIĄ HASŁO

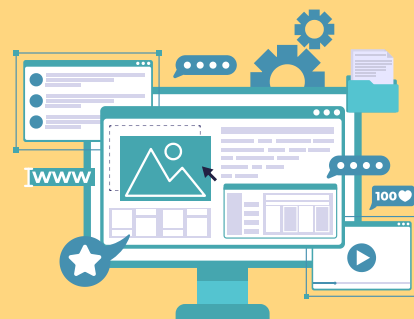
**KRZYŻÓWKA NA ZAKOŃCZENIE LEKCJI, A ZARAZEM
POTWIERDZENIE UDZIAŁU W KAMPANII:**

<https://learningapps.org/watch?v=prjet219326>

**#USTAL
Z
BABCIĄ
HASŁO**

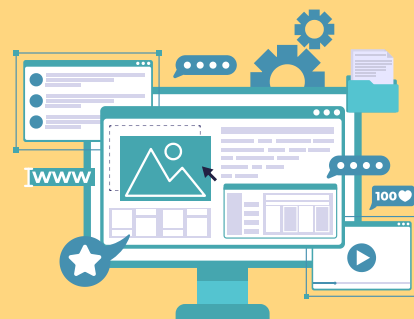
USTAL Z BABCIĄ HASŁO

#USTAL
Z
BABCIĄ
HASŁO

**Ustal hasło z Babcią
i/ lub Dziadkiem, które
będzie zawierało
szczegół znany tylko
Twojemu prawdziwemu
członkowi rodziny.**

USTAL Z BABCIĄ HASŁO

#USTAL
Z
BABCIĄ
HASŁO

Zapraszamy także wszystkich uczniów do podjęcia się rozpromowania tej inicjatywy pod hasztagiem **#UstalHasło**. Każdy oryginalny i ciekawy filmik nakręcony z użyciem aplikacji **TikTok**, w którym zostanie umieszczony **#UstalHasło**, zostanie rozpowszechniony poprzez social media Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie oraz Kuratorium Oświaty w Krakowie, tak by Wasza sprawczość dotarła do jak największego grona osób zainteresowanych walką z oszustwami. Prześlijcie nam Wasze filmiki na adres:

ustalhaslo@malopolska.uw.gov.pl